

Evaluatie Jaarprogramma IKI 2018

Reeds jarenlang wordt er door zowel gemeente, vrijwilligersgroepen, particuliere grondeigenaren als andere partijen geïnvesteerd in de kwaliteit van natuur en landschap onder de noemer van het jaarprogramma IKL. Dit is een vast onderdeel van de gemeentelijke begroting, waarin stichting IKL projecten met en bij particulieren, terrein behorende instanties en op gemeentegronden organiseert en coördineert. Dit programma zet sterk in op burgerparticipatie bij projecten in het landschap. Hierover werd afgelopen jaren alleen gerapporteerd middels de bestuursrapportage. Via deze weg willen we u graag vooraf uitgebreider informeren over de werkzaamheden en activiteiten. Onderstaand een korte samenvatting van hetgeen afgelopen jaar is uitgevoerd.

In 2018 is gewerkt aan verschillende projecten, basistaken, structurele provinciale programma's en lopende thema's. Onderstaand staan kort de projecten beschreven, vervolgens de basistaken en als laatste een aantal aanbevelingen.

Projecten

Zo is vorig jaar is een beknopte visie opgesteld met inwoners en betrokkenen voor het gebied rond Kasteel Oost, de Moosjtuim en het parkje van Limburgs Landschap. Dit jaar wordt deze visie verder uitgebreid met de mogelijkheid om ook de oude Laathoven, de verdwenen Kloppenburg en Bak weer zichtbaar te maken in het landschap. Belangrijk is dat de huidig betrokkenen ook structureel worden betrokken bij het beheer.

Door een gemeentelijke grondruil is de waterput in Schey nu gemeentelijk eigendom geworden waarmee deze plek beter beleefbaar gemaakt kan worden. De invulling en een nader archeologisch onderzoek is met de lokale heemkundevereniging opgepakt. Hier is een ontmoetingsplek met zitgelegenheid gemaakt in een afgerasterd perceel. Komend jaar wordt de put hersteld.

Bij het missiehuis Cadier en Keer is een nieuw verzorgingstehuis gerealiseerd. Dit sluit onvoldoende aan op de naastgelegen parkachtige omgeving, de statiegang, de Mariagrot, de golfbaan en de beeldentuin. Vrijwilligers die hier al werkzaam zijn wilden de plek verbinden met de omgeving. Om alle ideeën te structureren en partijen samen te brengen heeft IKL een beknopte parkanalyse opgesteld op basis van een beperkt tuin historisch onderzoek, dit moet komend jaar concreet worden vertaald naar een ontwerpvisie en enkele concrete maatregelen. De wensen, (on) mogelijkheden van een nieuwe eigenaar is meegenomen middels enkele ontwerpatelier.

Om de gemeentelijke groenstructuur te versterken planten we jaarlijks nieuwe groenstructuren aan. Voorheen ging dit via de regeling aanplant Nationaal Landschap Zuid-Limburg, maar deze is door provincie stop gezet. Afgelopen jaar hebben we deze als gemeente in stand houden door zelf de kosten te dragen.

Door middel van zogenaamde 'dorpsgaarden' worden groene lokale initiatieven gestimuleerd. Vanuit initiatiefnemers in Bemelen is een aanvraag gedaan om een dorpsgaard te realiseren. Naast een ontmoetingsplek, waar de jonge jeugd kan spelen, wordt met deze boomgaard in Bemelen iets productiefs met de opbrengst gedaan. Inwoners promoten zo het fruit, hun plek en zorgen voor laagdrempelige educatie aan nieuwe generaties. De boomgaard is dit jaar voorbereid en wordt dit jaar aangelegd

In Noorbeek is met vrijwilligers rond een tweetal gemeentelijke percelen, een waterschapsbuffer en op particulier terrein, diverse maatregelen genomen voor soorten als het Vliegend Hert, de geelbuikvuur-salamander, vroedmeesterpad, bijen en uilen. Het betreft de aanleg van een poel met stapelmuren, het plaatsen van bijenkast. Ook is gewerkt aan, betere afstemming van het maaibeheer en het gezamenlijk beheer hiervan met een lokale agrarische ondernemer. Hieraan wordt komend jaar verder gevolg gegeven.

In Bemelen is afgelopen jaar de nodige commotie ontstaan omtrent met name de gebouwen van een paardenhouderij. De gemeente Eijsden-Margraten heeft aan IKL gevraagd om achter deze locatie een meer landschappelijke en natuurlijker overgang naar het aangrenzend natuurgebied. Focus lag hierbij op het gebied dat de overgang vormt van het Natura2000 gebied Bemelerberg en de paardenhouderij zelf. In dialoog met omwonenden is gewerkt aan een inrichtingsplannetje, waarin een poel en struweel aan het gebied worden toegevoegd op het terrein van de ontwikkelaar van de

paardenstal en weilanden. De uitvoering wordt in 2019 gedaan vanuit het jaarprogramma. Aan de daadwerkelijke inpassing van de stal zullen geen werkzaamheden plaatsvinden.

Basistaken en provinciale initiatieven

Het geheel aan partijen waarmee IKL werkt in het landschap vatten zij samen onder de noemer Buitenkracht-brigade. Deze is in vrijwel alle Limburgse gemeenten actief. In 2018 hebben Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten, Stichting het Limburgs Landschap en Stichting IKL de handen ineengeslagen om werklocaties en vrijwilligers met elkaar te verbinden. Via de site <https://buitenkrachtlimburg.nl/> wordt/ is vraag en aanbod van terreinen en vrijwilligers bij elkaar gebracht.

Kennis en ervaring worden gedeeld over beschermde diersoorten wordt gedeeld in verschillende platforms. Onder meer via workshops, excursies en werkdagen. Dit in het Platform geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad, maar ook voor andere soorten zoals het vliegend hert, de hazelmuis en de knoflookpad zijn netwerken opgezet.

Via workshops en cursussen legt IKL uit hoe verschillend soorten landschapsbeheer en onderhoud het beste is te doen. Speciale aandacht komt er voor de biodiversiteit, vrijkomende biomassa, en slot willen we de dorpsbewoners vooral ook kennis met elkaar laten maken, mogelijk dat er groepen ontstaan die zich inzetten voor een karakteristiek element rondom de kern. Denk hierbij aan: cursus landschapsbeheer; snoeiworkshop; cursus biodiversiteit; zeiscursus; cursus inrichten natuurterrein; cursus cultuurhistorisch beheer buitenplaatsen; cursus biologische bestrijding van ziekten en plagen; cursus hakhoutbeheer; nutshout workshop; cursus

Aanbevelingen 2019

Afgelopen jaar is veel werk verzet met heel veel verschillende mensen, die in het buitengebied actief bezig zijn met behoud en verbetering van het landschap. De werkzaamheden kunnen echter beter op elkaar afgestemd worden en duidelijke gecommuniceerd worden met ons als gemeente. Hier kunnen we dan gezamenlijk ook meer aandacht aan geven in de media.

IKL heeft door ziekten en uitval soms beperkte capaciteit gehad, waardoor de voorgenomen acties en plannen niet in alle gevallen realistisch waren. Komend jaar wordt het jaarprogramma ter besluitvorming voorgelegd, waarmee we projectmatiger aan de slag kunnen. Een concretere planning per project maakt het ook bij afwezigheid van projectleiders mogelijk om de werkzaamheden door anderen over te nemen. Om een gestructureerde aanpak te bevorderen wordt de hoofdlijn en de financiële stand van zaken, van het programma, maandelijks besproken tussen de projectleider IKL en gemeente. De verschillende medewerkers binnen IKL communiceren met ons als gemeente waar nodig over details, maar informeren altijd de projectleider bij hun intern. Zo behouden we overzicht en kan waar nodig tijdig geschakeld worden bij afwijkingen indien projecten stranden of vertraging oplopen.

Gezien de hoeveelheid projecten die dit jaar reeds zijn binnengekomen is het reëel om eind 2019 in november het eerste concept jaarprogramma gereed te hebben en begin januari het jaarprogramma 2020 ter besluitvorming voor te leggen aan het college.